

Justitsministeriet
Databeskyttelseskontoret
Att.: André Dybdal Pape
Slotsholmsgade 10
1216 København K

databeskyttelse@jm.dk

16. februar 2018

Høring over udkast til forslag til ændring af lov om tv-overvågning mv.

Justitsministeriet har den 19. januar 2018 sendt forslag til ændring af lov om tv-overvågning mv. i høring. Dansk Erhverv har hertil følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv mener, at det er afgørende at lovgivningen sikrer de bedst mulige rammer og muligheder for at forhindre kriminalitet, herunder særligt i detailhandlen.

Med det fremsatte forslag til ændring i lov om tv-overvågning får branchen en længe ønsket mulighed for – i begrænset omfang – at dele optagelser af kriminelle med det formål at forebygge yderligere (berigelses)kriminalitet i form af tyverier, røverier, bedrageri, betalingskortsvindel mv.

Dansk Erhverv er derfor overordnet set positiv overfor det fremsatte forslag og støtter ændringen i tv-overvågningsloven, som vi har efterlyst i flere år.

Dansk Erhverv opfordrer dog til, at rammerne ikke bliver for snævre, så lovændringen i realiteten ikke giver det ønskede resultat, og at en egentlig videregivelse af billeder bliver illusorisk. Det er således afgørende at sikre et gennemgående fokus i loven på lovens formål som er at forebygge forbrydelser. Formaliteter og stramme begrænsninger må derfor ikke afskære muligheden for at forebygge forbrydelser.

Dansk Erhverv opfordrer derfor til, at muligheden for tv-overvågning ikke begrænses til virksomheder, der driver detailsalg, men også omfatter virksomheder, hvorfra der drives engrossalg mv., idet kriminelle ikke vælger forretning efter, om der foregår detail- eller engrossalg. Det vil umiddelbart kræve en ændring af lovens §2, stk. 1. nr. 1 og/eller lovens §2, stk. 1 nr. 3.

Specifikke bemærkninger

§1, stk. 1.

Ny §3b

Det er vigtigt at sikre, at bestemmelsen ikke medfører yderligere og nye krav til skiltning eller andet i de butikker, der allerede i dag har tv-overvågning og som senere vælger at deltage i et lukket system til videregivelse af billeder.

Det er Dansk Erhvervs opfattelse, at det ikke er hensigten, at den foreslåede ændring i tv-overvågningsloven skal medføre yderligere krav til hvilke oplysninger, der skal gives til ansatte og besøgende i det overvågede område end der allerede følger af anden lovgivning.

§1, stk. 2

Ny §4c, stk. 2.

Bestemmelsen åbner for videregivelse mellem erhvervsdrivende af billeder optaget i forbindelse med tv-overvågning, når dette sker i kriminalitetsforebyggede øjemed. Det er dog afgørende, at bestemmelsen ikke begrænses til videregivelse til andre erhvervsdrivende, men at det også sikres, at der kan ske intern anvendelse af billeder hos en erhvervsdrivende – dvs. videregivelse til butikker indenfor samme cvr. nr. Denne sidstnævnte videregivelse af billeder må kunne ske i et internt system i virksomheden med færre krav til videregivelse end mellem forskellige erhvervsdrivende.

Vedr. stk. 2, nr. 1.

Det må alene være et krav, at personerne på billederne er identificerbare – det kan ikke være et krav, at den erhvervsdrivende, der videregiver billederne, er i stand til at identificere personer på billederne. Ordet identificeres skal derfor ændres til identificerbare.

Det er afgørende, at afgrænsningen af, hvilke forbrydelser der omfattes, ikke bliver for snæver. Umiddelbart synes afgrænsningen til straffelovens §§ 276-289a fornuftig, dog kan der være situationer, som ikke er omfattet af lige netop disse bestemmelser, hvor en videregivelse alligevel også kan være relevant. Det kan fx være indbrud eller indbrudsforsøg, hvor der ikke er sket samtidigt tyveri, fx fordi gerningsmanden er blevet stoppet i sit forehavende af en alarm e.l. Andre forbrydelser, der kan være relevante at videregive billeder af, kan være hærværk, trusler, brandstiftelse, afluring af en kundes pinkode, tyveri af en kundes betalingskort o.l., eller forsøg herpå.

Dansk Erhverv bakker op om, at der skal være tale om forbrydelser af en vis ikke ubetydelig karakter, hvorfor berigelsesforbrydelser skal vedrøre en ikke ubetydelig værdi. Også her skal det dog sikres, at definitionen ikke bliver for snæver. Også forbrydelser, hvis værdi vanskeligt lader sig fastslå - fx fordi der alene er tale om forsøg eller fordi der er tale om forbrydelser uden en egentlig værdi, fx pinkodeafluring eller tyveri af en kundes betalingskort – skal kunne omfattes af bestemmelsen.

Vedr. stk. 2, nr. 2.

Forebyggelse af yderligere forbrydelser begået af samme gerningsperson(er) kræver, at advarslen kommer hurtigt frem til andre erhvervsdrivende, der er i risiko for at blive udsat for en tilsvarende forbrydelse af samme gerningsperson(er). Hastighed er således afgørende, hvis der skal forhindres yderligere forbrydelser. Det gælder fx når en tyvebande går eller kører fra butik til butik. Dansk

Erhverv bakker i høj grad op om, at forbrydelser skal anmeldes til politiet, men formalistiske krav om hvordan og hvornår anmeldelsen skal ske, må ikke være årsag til, at en forbrydelse ikke bliver forhindret i at ske. Kravet om, at forbrydelsen skal være anmeldt til politiet forinden en erhvervsdrivende videregiver billederne til en eller flere andre erhvervsdrivende, bør derfor ændres til, at anmeldelsen til politiet skal ske senest samtidig med – eller i umiddelbar forbindelse med – videregivelsen eller eventuelt senest samme dag, som videregivelsen af billederne er sket.

Vedr. stk. 2, nr. 3.

Det er afgørende, at kravene til, hvad der skal til, før der kan ske en videregivelse af billeder, ikke bliver så restriktive, at selve lovændringens formål bliver illusorisk. Kravet om, at en erhvervsdrivende skal kunne godtgøre, at der er en risiko for at en forbrydelse bliver gentaget af samme gerningsperson(er), kan være umuligt at opfylde. De forbrydelser, der i dag er et ønske om at kunne videregive billeder af, med henblik på at advare andre erhvervsdrivende, er som oftest billeder af situationer, hvor der er tale om organiseret kriminalitet, tricktyverier eller andre forbrydelser, hvor modus operandi klart tilkendegiver, at det hverken er første eller sidste gang, at gerningspersonen slår til på denne måde. Men det vil imidlertid ikke være muligt for den erhvervsdrivende at godtgøre, at der er en risiko for, at forbrydelsen gentages.

Det er afgørende, at man her er opmærksom på, at der er tale om, at der rent faktisk er sket en forbrydelse – eller forsøg herpå – og at man ud fra billederne har mulighed for at identificere gerningspersonerne. Det er således ikke billeder af tilfældige personer og deres tilfældige handlinger, der videregives.

Det må derfor være tilstrækkeligt, at den erhvervsdrivende, der videregiver billeder, kan sandsynliggøre, at der ud fra gerningspersonens modus operandi, grovheden af forbrydelsen, eventuelle tidligere lignende tilfælde og øvrige forhold, er en risiko for, at gerningspersonen vil begå en lignende forbrydelse mod andre erhvervsdrivende.

Vedr. stk. 2, nr. 4.

Dansk Erhverv bakker op om, at den initiale videregivelse af overvågningsbilleder alene sker i et lukket system inden for en erhvervsorganisation. Det er dog afgørende, at det ikke kun er medlemmer af organisationen, der skal kunne gives adgang til at anvende systemet. Der må være en vis frihed for den organisation, der driver systemet, til at vurdere hvilke erhvervsdrivende, der kan blive en del af systemet.

Bestemmelsen må imidlertid ikke være begrænsende ift. at en erhvervsdrivende kan oprette sit eget system til at dele egne optagelser internt i virksomheden.

Kravet om, at en kvalificeret fagperson skal vurdere om billeder kan videregives i systemet, er som sådan fornuftigt, men det må ikke være så stramt et krav, at der reelt kun er ganske få virksomheder, der kan leve op til det. Det er et fåtal af erhvervsdrivende, der har en ansat med fx politimæssig eller juridisk uddannelsesbaggrund. Det må derfor være tilstrækkeligt, at den person, der træffer beslutningen om videregivelse af billeder, har fået tildelt dette ansvar af den erhvervsdrivende. Det kan fx være en sikkerhedsmedarbejder, en jurist, virksomhedens indehaver, en butikschef eller an-

den leder, en butiksdetektiv eller lignende. Det afgørende skal være, at der er en tilstrækkeligt sikkerhed for, at den erhvervsdrivende har sikret sig og indestår for, at den person, der har fået ansvaret for at beslutte om billeder videregives, også besidder de fornødne kompetencer efter den erhvervsdrivendes vurdering.

§1, stk. 3

Ny §5, stk. 2

Der er i bestemmelsen lagt op til en væsentlig forhøjelse af straffen for at overtræde den nye §4c. Det er imidlertid afgørende, at straffen er proportional med forbrydelsen, og at der ved vurderingen af straffen også inddrages, hvad det konkret er, der er blevet videregivet.

Risikoen for høje bøder eller fængselsstraf kan i værste fald afholde erhvervsdrivende fra at videregive billeder, som ellers helt i overensstemmelse med loven, ville kunne videregives og forebygge forbrydelser. Særligt vil den nye indførelse af fængselsstraf kunne virke afskrækkende og virker ikke proportional.

Dansk Erhverv skal derfor opfordre til, at man genovervejer strafferammen. Særligt skal vi opfordre til, at man fjerner muligheden for fængselsstraf. De tilfælde hvor fængselsstraf vil kunne blive relevant ift. en enkeltperson, fx i form af en ansat i en virksomhed, vil forholdet kunne omfattes af straffelovens §264d.

Hvis der fastholdes en mulighed for fængselsstraf, må det som minimum præciseres, at dette kræver forsæt fra enkeltpersonen. Og det må sikres, at det klart fremgår, eventuelt af bemærkningerne til loven, hvad der skal til, før fængselsstraf kan komme på tale.

Dansk Erhverv opfordrer afslutningsvist til, at der bliver udfærdiget en udførlig vejledning til loven.

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed for en uddybning af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Henrik Lundgaard Sedenmark

Chefkonsulent